Konu : Vergi İade Reddi hk. 18.12.2018

19.12.2018 / 39963847

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne
Dumlupınar Bulvarı No: 151 Eskisehir Yolu 9.Km. 06530 Çankaya / ANKARA

Bilindiği üzere; Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi esnasında ibraz edilemeyen menşe ispat belgeleri nedeniyle; eşyaya isabet eden İlave Gümrük Vergisi ve/veya Ek Mali Yükümlülük vergileri ileride geri alma işlemine konu edilmek veya teminata bağlanmak sureti ile işlemler tekemmül ettirilmektedir.

Teminatın kabulü aşamasında herhangi bir problem yaşanmamasına karşın, peşinen ödenen ya da teminata alınan vergilerin iadesi talep edildiğinde ise Gümrükler Genel Müdürlüğümüzün muhtelif yazılarına istinaden iade talepleri ilgili idarelerce reddedilmektedir. Bahse konu yazılarda uygulamada damga vergisine de tabi tutulan ve menşe ispat belgesi yerine kullanılan belgelere atıf yapılarak; *"Kanunda böyle bir uygulamanın olmadığı, Gümrük Yönetmeliği 38. Maddesinde belirtilen işlemlerin ise sadece Ticaret Politikası Önlemleri'nin uygulanması olarak değerlendirilmesi gerektiği ve ilave gümrük vergisinin bu kapsama girmediği"* hükmü ile değerlendirilme yapıldığı görülmektedir.

Bahsi geçen vergi kalemlerinin; *"Yerli üreticinin korunması ve ithalattan kaynaklanacak vergi kayıplarının önlenmesi amacıyla, işleme konu eşyanın ithalatı gümrük vergisi dışında benzer etki yaratan yükümlülükler"* olduğu bilinmektedir. Eşyanın kendisi ve/veya Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonuna uygulanan ek yükümlülüklerin Tarife Dışı Önlem, eşyanın menşeine uygulananların ise "Menşe esaslı ticaret politikası önlemi" olarak düşünüleceği de aşikardır.

Gümrük Yönetmeliği 38. maddesinin 1. fıkrası; *"205. maddenin 4. fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla menşe esaslı ticaret politikası önlemlerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde önlemin uygulanmaması için eşyanın önlem uygulanan ülke menşeli olmadığını veya başka bir ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla o ülke menşeli sayılmaması gerektiğini tevsik etmek üzere menşe ülkenin veya ihracatçı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olan menşe şahadetnamesi ibraz edilir."* hükmünü amirdir.

İlgili maddenin atıf yaptığı 205. Madde 4. Fıkrası da; *"Ticaret politikası önlemine tabi eşyadan;*

a) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı anlaşmalar çerçevesinde veya tek taraflı olarak tanıdığı tercihli tarife uygulamasından faydalanmak amacıyla eşyanın tercihli menşeini tevsik eden belgelerin ibraz edilmesi halinde,

b) Serbest ticaret anlaşmaları veya Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi çerçevesinde tercihli tarife uygulamasının ortadan kalktığı tarihten önce gümrük gözetimi altında bulunan serbest dolaşımda olmayan eşyaya ait dördüncü fıkranın (a) bendinde sayılan belgelerin ibraz edilmesi halinde,

c) Doğrudan ticaret politikası önleminin uygulandığı ülkeden ithal edilen veya önlem kararı alınan ülke menşeli olduğu beyan edilen ve ilgili mevzuatı uyarınca önleme ilişkin belge ibraz edilen eşyanın serbest dolaşıma girişinde, menşe şahadetnamesi aranmaz."

Şeklinde hüküm ifade etmektedir.

Yine konumuzla direk bağlantısı olan Gümrük Kanunu 211. maddesi de; *"Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir. Kanunen tahakkuk ettirilmemeleri gerektiği halde tahakkuk ettirilen gümrük vergileri kaldırılır."* Amir hükmündedir.

Sonuç itibarı ile; Üst mevzuat olan Kanun ve Yönetmelik ile tesis edilen hakların, sair alt mevzuatta yer alan "Kanunda böyle bir uygulamanın olmadığı, GY 38. maddesinde belirtilen işlemlerin ise sadece ticaret politikası önlemlerin uygulanması olarak değerlendirilmesi gerektiği ve ilave gümrük vergisinin bu kapsama girmediği" ifadesi nedeniyle reddinin normlar hiyerarşisi kavramına aykırı oluşu ve bu nedenle de alt mevzuatın kendiliğinden hükümsüz sayılması gerektiği, Eşyanın Serbest Dolaşıma Girişi esnasında sunulduğunda indirimli vergi oranından faydalanılmasını sağlayan İhracatçı Beyanı ve Tedarikçi Beyanı gibi belgelerin; ithalden sonra sunulduğunda yukarıdaki aynı gerekçe ile reddinin "Vergide ve cezada kanunilik prensibi" ile çelişeceği,

Bahse konu alınmaması gerektiği halde tahsil edilen vergilerin, yerli üreticinin korunması hususuna bir fayda sağlamayacağı ve günün sonunda maliyet unsurlarına dahi edilerek tüketici enflasyonunu körükleyebileceği,

Kanun ile tesis edilen mevzuata aykırı şekilde, iade taleplerinin reddinin Anayasal hakların da çiğnenmesine yol açabileceği nedenleri doğrultusunda;

Bahse konu işlemlere ilişkin uygulamaya açıklık getirilmesi, mükellef ile idareler arasında oluşan ihtilafların ve gereksiz dava süreçlerinin önüne geçilmesini temin edecek yasal düzenlemenin yapılmasına imkan sağlayacak incelemelerin ilgili makamlarca yapılarak, kararın kamuoyuna bildirilmesi hususunda gereğini emir ve müsaadelerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

Aslıhan ÇELEBİ
Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŞ
Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY
İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Hüseyin SARIDAĞ
Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı